

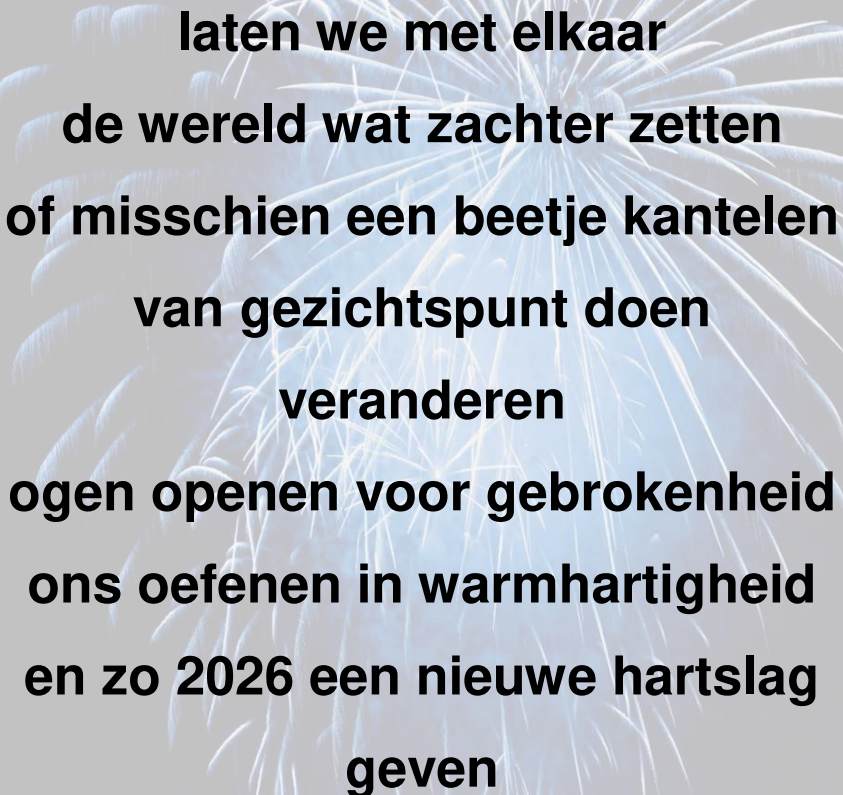
U ziet hier een selectie uit De Meerpaal, het maandblad van de

VRIJZINNIGE GELOOFSGEMEENSCHAP FLEVOLAND

www.eigentijdsgeloven.nl

jaargang 65 nr. 1

januari 2026

**laten we met elkaar
de wereld wat zachter zetten
of misschien een beetje kantelen
van gezichtspunt doen
veranderen
ogen openen voor gebrokenheid
ons oefenen in warmhartigheid
en zo 2026 een nieuwe hartslag
geven**

Anna de Swart

Oud en jong

Sinds afgelopen zomer voel ik me regelmatig zestien! Maar volgens de kalender ben ik precies het omgekeerde, namelijk eenenzestig. En laat ik realistisch zijn, ook de spiegel laat eerder een vrouw van eenenzestig zien dan van zestien. Waar komt dat jonge gevoel dan vandaan? Jullie raden het misschien al. Ik ben verliefd! Voor de derde keer in mijn leven. Oké, de middelbare schoolliefde meegerekend, voor de vierde keer. Voor het laatst vijftien jaar geleden.

Een geweldig gevoel, maar ook verwarrend. Je bent zo jong als je je voelt, zeker, maar je zestien jaar voelen terwijl je eenenzestig bent, dat is wel een heel groot contrast.

De Franse actrice Jeanne Moreau (1928-2017) zei: “De ouderdom beschermt je niet tegen de liefde, maar de liefde beschermt je wel tegen de ouderdom.” Gelukkig worden we niet beschermd tegen de liefde. Maar is ouderdom wel iets waar we voor behoed moeten worden?

Rasoptimist Erik Scherder vindt dat we ons niet zozeer tegen ouderdom moeten beschermen, maar wel tegen negatieve gedachtes daarover. Wie ouder worden met angst tegemoet ziet en denkt dat het kommer en kwel is, zou minder kans op een goede gezondheid hebben dan wie het als iets natuurlijks en positiefs beschouwt. Ook al komt ouderdom met gebreken, volgens Scherder is het van belang jezelf uit te blijven dagen en je niet te veel van je kalenderleeftijd aan te trekken.

Nou, dan zit ik met mijn verliefdheid wel goed, ik voel mij ver buiten mijn kalenderleeftijd en zo'n nieuwe relatie zit vol uitdagingen.

Ook de samenleving zag ouderdom met kommer en kwel tegemoet. De dubbele vergrijzing – de babyboomers worden nu oud en bovendien veel ouder dan hun (voor)ouders – zou een tsunami van zorgvragende ouderen veroorzaken.

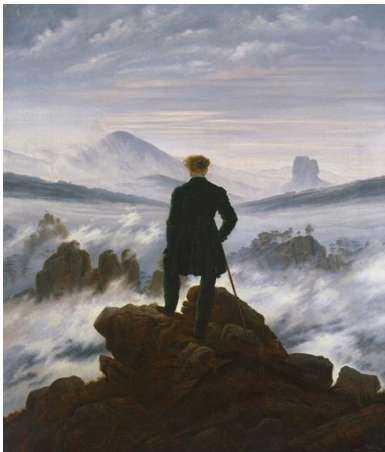
Echter, zo las ik deze maand in de Volkskrant, die tsunami blijkt er helemaal niet te komen. Integendeel, de zorgvraag daalt, in de verpleeghuizen staan kamers leeg en de thuiszorg heeft tijd over.

Wat is er aan de hand? Zijn al die babyboomers verliefd geworden en huppelen ze met de energie van een zestienjarige door het leven? Nee, niet zozeer verliefdheid, maar wel behoefte aan eigen regie en zorgzame gemeenschappen kenmerken de nieuwe generatie ouderen. Deze generatie wil zich helemaal niet overgeven aan zorgverleners die alles overnemen en op onhandige tijdstippen langskomen.

Rudi Westendorp, oud-hoogleraar en directeur van Vereniging Reable Nederland, staaft het een en ander met cijfers. Een zeventigjarige nu heeft dezelfde cognitieve vaardigheden als iemand van drieënvijftig jaar in het jaar tweeduizend, en een gelijke longinhoud en grijpkracht als iemand van zesenvijftig jaar in het jaar tweeduizend. Nee, dit is geen reclame voor een anti verouderingspil, maar de uitkomst van een onderzoek door het Internationaal Monetair Fonds (*The Rise of the Silver Economy*). “De zeventigers van nu zijn de vijftigers van toen”, luidt de slogan. In vijfentwintig jaar is de gemiddelde pensioenleeftijd van 59 naar 66 gegaan.

Oud worden is als een berg beklimmen; je raakt een beetje buiten adem, maar het uitzicht is veel mooier!

Ingrid Bergman, Zweedse actrice (1915-1982)

Caspar David Friedrich (1774–1840), 'Der Wanderer über dem Nebelmeer', circa 1817

Vijfentachtigplussers lopen beter, vallen minder en zijn cognitief sterker dan in 2005, 2010 en 2015. En zo gaat Westendorp nog even door.

Grosso modo een positieve ontwikkeling voor oud worden in Nederland. Maar, zoals ik het zie, gezond ouder worden is niet maakbaar. Het lot kan toeslaan, hard toeslaan.

Ik bezocht de overzichtstentoonstelling *Freedom* van fotograaf Erwin Olaf in het Stedelijk in Amsterdam (ja, met mijn lief ☺). Olaf was een vrijdenker en activistisch kunstenaar. De expositie begint met de voor mij bekende blinkende zwart-witfoto's uit de kinky jaren tachtig en leidt je vervolgens door de verschillende fases van zijn werk. De laatste zaal toont de serie *Muzen* uit 2023. De modellen die hij in de jaren tachtig van straat plukte noemde hij de muzen, veertig jaar later poseren ze weer voor hem. Indrukwekkend kwetsbaar. Deze zaal gaat over de vergankelijkheid van de mens en de acceptatie van zijn eigen eindigheid. Olaf overlijdt in datzelfde jaar. De foto van de longspecialist met zijn longen in haar hand is overweldigend. We lezen dat hij de foto van zijn eigen littekens nooit heeft kunnen maken. We lopen stil de zaal uit. Op de trap komen we een vriend tegen, palliatief, hij gaat ook de expositie bekijken. Nog stiller lopen we naar buiten.

Nee, het leven is niet maakbaar, maar – of dat nou wel of niet leidt tot gezond oud worden – laten we er in godsnaam (of wiens naam dan ook) iets moois van maken!

Ik wens ons allemaal een liefdevol jaar waarin we met een gerust hart weer een jaartje ouder mogen worden.

Marian van Leeuwen

“Dit is niet het einde” – Jan Drost

Op zondagmorgen 23 november verzorgde schrijver en filosoof Jan Drost in Theater Posa in Lelystad voor 35 aanwezigen een interessante en prikkelende lezing over zijn onlangs verschenen boek “Dit is niet het einde – Een goed leven in de 21^e eeuw”.

Jan Drost wordt vanwege verschillende publicaties van zijn hand wel de “liefdesfilosoof” genoemd. Hoewel zijn boek “Dit is niet het einde” in eerste instantie niet over liefde lijkt te gaan, is er wel duidelijk een raakvlak: liefde past immers bij ‘goed’ omgaan met de aarde. Veel mensen gedragen zich volgens Jan Drost ten aanzien van de aarde als een slaapwandelaar en je kunt je daarbij de vraag stellen of een slaapwandelaar verantwoordelijk is voor wat hij doet. Voor mensen is het voor hun onderlinge relatie en voor hun relatie met de aarde echter van het grootste belang dat zij niet slaapwandelen, maar wakker zijn: weten waar ze zijn en wie ze zijn. Dat brengt wel met zich mee dat ze oor moeten hebben voor de ‘wekkers’ die helpen bij het wakker worden, bijvoorbeeld feiten die zich aandienen als het gaat om klimaatveranderingen en vragen als “Is het klimaatprobleem een technisch of een moreel probleem?” Dat wakker worden is nodig als wij als mensen willen werken aan een goed leven. Volgens de filosoof Hannah Arendt wordt het meeste kwaad gedaan door mensen die niet kiezen tussen goed en kwaad. Het is goed om daarbij te onderkennen dat mensen ook gewoontedieren zijn: ze hebben bijvoorbeeld eetgewoonten, ontspanningsgewoonten en reisgewoonten. Die gewoonten kunnen een slaapmiddel zijn, maar ze kunnen ook

(gaan) botsen met het geweten. In dat geval kunnen gewoonten ook een redding of een uitweg zijn. Gewoonten zijn immers veranderbaar. Mensen die ‘wakker zijn’, realiseren zich dat ze altijd op een tweesprong staan en altijd kunnen kiezen.

Ethiek is volgens Aristoteles het oefenen van goede gewoontes. Ethiek is dus ook de vraag naar het goede leven. Hier komt vanzelfsprekend de vraag uit voort: "Wat is dan het goede leven?" Is dat een leven waarin je je steeds van alles moet ontszeggen? Is dat een leven waarin je je steeds bewust moet zijn van een zekere schuld? Of kan dat ook anders liggen? Aristoteles zegt dat een goed leven ook een gelukkig leven is. Deze stelling leidt tot een

“Bestaansethiek”. Deze bestaansethiek heeft te maken met wie je bent. Het is daarom van belang om ‘wakkere vragen’ te stellen: “Wie ben ik? Wie wil ik zijn? Hoe word ik wie ik wil zijn? Waar ben ik?” In deze vragen zitten verandermogelijkheden opgesloten.

Met de vraag “Waar ben ik?” begint de Bestaansethiek. Waar je bent, ben je immers niet alleen. Je bent daar met anderen en de Bestaansethiek geeft mogelijkheid tot verbinding. Die verbinding kan leiden tot een goed leven in de 21^e eeuw waarin je er als mens voor kiest om met een scherp en wakker oog voor rechtvaardigheid trouw te zijn aan jezelf, aan de ander en aan de aarde.

Jan Kreuter

Kort verslag van de poëtisch-muzikale voorstelling “Halloh” op 30 november in theater Posa.

Op 30 november mochten we in Posa genieten van Jan Kreuters pianomuziek en van zijn vriend Jos de Jonge die gedichten voordroeg. Het thema was: “Mens in relatie tot zichzelf en de medemens”. Dit thema kwam in allerlei varianten naar voren zowel in de muziek alsook in de gedichten. Soms heel indringend, ernstig, maar regelmatig ook met humor. Het was genieten van een paar amateurs op hoog niveau.

Diverse gedichten, zoals van Toon Telligen, Ingmar Heitzer, Judith Herzberg, Vasalis en Leo Vroman werden door Jos theatraal

voorgedragen, waarna Jan bijpassende klassieke pianomuziek liet horen, gecomponeerd door o.a. Edvard Grieg, Robert Schumann, Frédéric Chopin en Douwe Elsinga. Een hoogtepunt was een gedicht over Psalm 8 van David, met aansluitend een door Jan gecomponeerde versie van Psalm 8. De inhoud van de gedichten ging over hoe we als mensen met elkaar omgaan, hoe we luisteren en hoe we dingen invullen voor een ander of voor onszelf. Het ging over liefde, teleurstelling, dood en plezier. Met een indringend lied, gezongen met pianobegeleiding en de tekst "Mens durf te leven!"

van Dirk Witte, opgedragen aan Jean-Louis Pisuisse (vertolker), gingen we de pauze in.

Inclusief een kleine pauze was het anderhalf uur genieten van een bijna professionele pianist en acteur. De aanwezigen waren dan ook royaal met hun applaus. Dit applaus werd onderstreept met een passend cadeau voor beiden, een boek over een pianist en voor de ander twee boeken met

gedichten.

Het was het laatste optreden van hen samen, ze gaan er mee stoppen. Daarom werden ze nog eens extra gevierd met een boeket bloemen en een staande ovatie van het publiek. Ik denk dat iedereen met een voldaan gevoel huiswaarts ging.

Ria Kikkert

Pastoraal werker VGF

Marian van Leeuwen

info@marianvanleeuwen.nl

06 13444215

Op maandag en woensdag voor de VGF bereikbaar/bezoekdagen

Pastoraal werker

Marian van Leeuwen
info@marianvanleeuwen.nl

Algemeen Bestuur VGF

Voorzitter: Yvon Vulperhorst

Secretaris: Aadje Mugie
secretarisab@eigentijdsgeloven.nl

Penningmeester: Ina de Ruiter
penningmeestervgf@gmail.com
Banknr. NL95INGB000115 19 31 t.n.v. Vrijzinnige
Geloofsgemeenschap Flevoland

Redactie De Meerpaal

Rinse Dijkstra (eindredactie)
meerpaalredactie@gmail.com

Abonnement De Meerpaal

€ 35,00 per jaar

Website eigentijdsgeloven.nl

Webredacteur

Pim Bruins webredacteur@eigentijdsgeloven.nl

KERKDIENTEN

<i>datum</i>	<i>tijd</i>	<i>plaats</i>	<i>voorganger</i>
4 januari <i>Nieuwjaarsbijeenkomst</i>	10.00 uur	Dronten	Irene Hörst
11 januari <i>Nieuwjaarsbijeenkomst</i>	10.00 uur	Lelystad	Johan de Wit
18 januari <i>Geen dienst, Vertelling Paul Groos</i>	10.00 uur	Dronten	
25 januari	10.00 uur	Lelystad	Hetty de Reus
1 februari	10.00 uur	Dronten	M. van Zoest

De kerkdiensten worden gehouden in:

Dronten in het Odd Fellowhuis, De Ketting 6

Lelystad in het Vestzaktheater Posa, Kempenaar 01-10

ACTIVITEITEN

18 januari	Vertelling Paul Groos	Dronten
18 januari	Plusgroep	Dronten
25 januari	Zondagochtendgesprek	Dronten
27 januari	Lezing dijkgraaf Hetty Klavers	Lelystad

**KOPIJ VOOR HET FEBRUARINUMMER INLEVEREN
UITERLIJK VOOR 13 JANUARI 2026
meerpaalredactie@gmail.com**